

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
ГЈУКАТА КУШТЕТУЕСЕ
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 30. maja 2017. godine
Br. ref.:RK 1086/17

РЕШЕЊЕ О НЕПРИХВАТЉИВОСТИ

у

слуčaju br. KO126/16

Relevantni sud

**Specijalizovano veće Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja
koje se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju**

Ocena ustavnosti Zakona br. 05/L-120 o Trepči

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama- Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gerxhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Relevantni sud

1. Zahtev je podnelo Specijalizovano veće Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: relevantni sud). Zahtev je potpisao g. Werner K. Kannenberg, sudija u Specijalizovanom veću Posebne komore.

Predmetna stvar

2. Predmetna stvar je ocena ustavnosti Zakona br. 05/L-120 o Trepči (u daljem tekstu: Zakon o Trepči), koji je usvojen 8. oktobra 2016. godine, proglašen 31. oktobra 2016. godine i objavljen u Službenom listu br. 36 od 31. oktobra 2016. godine.

Pravni osnov

3. Zahtev je zasnovan na članu 113.8 Ustava Republike Kosova (u daljem tekstu: Ustav), članovima 51, 52 i 53. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 75 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

4. Dana 1. novembra 2016. godine, relevantni sud je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
5. Dana 2. novembra 2016. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Bekima Sejdiua za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajuća), Ivan Čukalović i Selvete Gérxhaliu-Krasniqi.
6. Dana 4. novembra 2016. godine, Sud je obavestio Vladu Republike Kosova (u daljem tekstu: Vlada) i Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: KAP).
7. Dana 10. novembra 2016. godine, V. H., advokat iz Prištine je podneo Sudu podnesak *amicus curiae* bez poziva od strane Suda. Gore navedeni podnesak nije uzet u obzir, jer Sud nije ga tražio.
8. Dana 10. novembra 2016. godine, Sud je obavestio relevantni sud da se postupci u vezi sa slučajem KO126/16, koji se sprovode pred relevantnim sdom, obustavljaju sve dok Ustavni sud ne doneše odluku o ovom slučaju.
9. Dana 17. novembra 2016. godine, Vlada je poslala svoje komentare Sudu.
10. Dana 21. novembra 2016. godine, KAP je poslala svoje komentare Sudu.
11. Dana 1. decembra 2016. godine, Sud je poslao relevantnom sdu komentare podnete od strane Vlade i KAP-a. Istovremeno, Sud je tražio od relevantnog suda da obavesti Sud o tome da li je i kako je doneta odluka da se podnese zahtev za ocenu ustavnosti Zakona o Trepči.
12. Dana 6. decembra 2016. godine, relevantni sud je preko memoranduma odgovorio na pitanje Suda i komentare Vlade i KAP-a.
13. Dana 27. marta 2017. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sduje izvestioca i iznalo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

14. Dana 23. Januara 2014. godine, B.B. je podneo Osnovnom суду u Mitrovici tužbu protiv Društvenog preduzeća Trepča (u daljem tekstu: DP Trepča) za naknadu štete za povredu zadobijenu na radu.
15. Dana 25. septembra 2014. godine, Osnovni суд u Mitrovici je proglašio sebe nenađežnim za odlučivanje u ovom slučaju i dana 26. septembra 2014. godine, prosledio predmet Posebnoj komori kao predmetno i mesno nadležnom sudu.
16. Dana 23. februara 2016. godine, Specijalizovano veće je delegirao predmet C-14-0114 sudiji Werneru K. Kannenbergu da odluči kao sudija pojedinac u tom slučaju.
17. Sudija Werner K. Kannenberg je potpisao zahtev koji je podneo Sudu kao sudija pojedinac u slučaju.

Argument relevantnog suda

18. Suština argumenta relevantnog suda o neustavnosti Zakona o Trepči ima veze sa negativnim efektima ovog zakona na prava poverilaca koji su imali potraživanja protiv DP Trepča pre stupanja na snagu ovog zakona, uključujući i tužioca u slučaju koji je u toku.
19. Relevantni sud naglašava da je Zakonom o Trepči “*osnovano akcionarsko društvo od jednog ranijeg dela DP (Trepča). Ovo pravno ne utiče na status DP.*”
20. Relevantni sud, dalje, argumentuje “*Dok „nebitna“ i „neprofitabilna“ sredstva treba da ostanu pod upravom Kosovske agencije za privatizaciju (član 14. stav 1), zakonom se bitna i vredna sredstva DP ne prenose na akcionarsko društvo (član 6. stav 3 citiran u vezi sa članom 2. stav 2). Iznad svega, preduzeće Trepča gubi „sva prava, interes i važeće licence za rad“ jer su isti preneti na novoosnovano akcionarsko društvo.*”
21. Relevantni sud izjavljuje da se tužba u slučaju koji je u toku pred Specijalizovanim većem “*odnosi na poslovnu jedinicu rudnika „Kišnica i Novo Brdo“ (naveden u članu 2. stav 2 tačka 2.2.), i iz tog razloga je važenje Zakona relevantno za ishod predmeta, kako za pravno nasleđe/identitet tuženog, tako i za pitanje da li je tužilac prema zakonu predmet neustavne eksproprijacije bez naknade.*”
22. Što se tiče navedenog slučaja, relevantni sud navodi da “*na osnovu rezultata koji su do sada postignuti u vezi sa ovim slučajem, prema preliminarnoj oceni suda tužba će najverovatnije rezultirati kao barem delimično uspešna.*”
23. Relevantni sud dalje argumentuje da “*Ako se realizuje podela imovine koja ide akcionarskom društvu i da obaveze ostanu DP Trepča, to će dovesti i do teške zakonske implikacije. Pošto je jasno da transformacija imovine sprovedene prema zakonu teško utiče na vrednost bilo koje tužbe prema DP,*”

faktički smanjujući je na vrednost nule za neobezbeđene tužbene zahteve kao što je zahtev tužioca... Dakle, zbog uticaja na sve poverioce, u smislu kako izdvaja imovinu od obaveza, izgleda da je zakon neustavan, krši ustavne garancije za zaštitu imovine od eksproprijacije bez nadoknade (član 46. Ustava).

24. Štaviše, prema relevantnom суду “*Pošto je 20 % imovine uzete od DP Trepča vraćeno u privatnu imovinu, ovo treba da se opravdava ciljevima ili važećim javnim interesima. U odsustvu takvog opravdanja, sud smatra da je i na ovom osnovu zakon neustavan.*”
25. Relevantni суд podvlači “*da je Ustavni sud samo doneo odluku u vezi sa Zakonom o Trepči... kao posledica zahteva nekoliko članova Skupštine [...] Ova odluka o neprihvatljivosti Ustavnog suda ne predviđa istu stvar koja je srž ovog zahteva.*”
26. Na kraju, relevantni суд naglašava: “*S obzirom da je ekskluzivni prerogativ Ustavnog suda da zvanično poništi zakon usvojen od strane Skupštine, sud u skladu sa članom 113, stav 8 Ustava podnosi pitanje ustavnosti Zakona br. 05/L-120 o Trepči preko zahteva upućenim Ustavnom судu.*”

Odgovor Vlade

27. Vlada smatra da je zahtev neprihvatljiv, jer ne ispunjava uslove prihvatljivosti propisane Ustavom Republike Kosovo, Zakonom o Ustavnom суду i Poslovnikom o radu Ustavnog суда.
28. Nakon što navodi da je ovaj slučaj isti sa slučajem KO59/14, где jedan sudija individualno podnosi zahtev, Vlada naglašava “*Na osnovu raspoloživih dokumenata jasno se vidi da pomenuti sudija nema odluku veća ili predsednika Vrhovnog суда, čiji deo je i Posebna komora, o upućivanju takvog zahteva Ustavnom суду. Ovaj postupak je jasno propisan članom 113.8 Ustava, kako je i protumačen od strane Ustavnog suda u gore navedenim rešenim slučajevima.*”
29. Vlada se pored toga poziva na presudu Suda u slučaju KI25/10, где “*je Ustavni суд razjasnio da Posebna komora Vrhovnog suda ne može da presuđuje, odnosno da postupa protivno primarnoj misiji Vrhovnog suda, čiji deo je i sama Posebna komora*”. Vlada naglašava da “[...] zakљučak relevantnog sudije da ako se pretenzije kreditora protiv DP TRepča usvoje na osnovu merituma, takvo preduzeće neće biti likvidno da ih ispuni [...] prelazi njegovu materijalnu jurisdikciju, jer on jednostavno ne može da prepostavi visinu nadoknade koja može da rezultira iz tužbi koje još uvek nisu predmet meritornog razmatranja i koje, sve dok se ne razmotre, u meritumu imaju samo status kreditnih pretenzija.”
30. Vlada dalje argumentuje “*da relevantni sudija ni u jednom momentu ne dokazuje potrebu za rešenjem ustavnog spora kao preduslov da prosledi sa rešenjem njegovog individualnog slučaja [...] Jurisdikcioni materijalni osnov za rešenje ovakvog spora je Zakon o KAP-u, a Zakon o Trepči ne krši ni u*

jednoj okolnosti pravo kreditnih potražilaca da realizuju njihova prava u odnosu na DP Trepča i KAP.”

31. Pored toga, Vlada tvrdi “[...] kreditne pretenzije su zaštićene principom neugovorenom odgovornošću države što je osnovni princip prava. [...] Takva nadoknada, ipak, može da se realizuje samo nakon što su potencijalnim kreditorima određena prava za nadoknadu pravosnažnom sudskom odlukom, čije sprovodenje DP Trepča i KAP ne bi bile dovoljno likvidne da ispune.”
32. Vlada dalje navodi da “dozvoljavanje pravosuđu da na hipotetički način [...] smatra jedan zakon neustavnim predstavlja povredu principa podele vlasti i upitanje pravosuđa u autoritet zakonodavne vlasti da donosi zakone sa opštim karakterom.”
33. Vlada traži od Suda sledeće: “[...] da se treba utvrditi da podnositelj, sudija pojedinac, g. Werner K. Kannenberg, nije ovlašćena strana, a nije ni u njegovoj nadležnosti ratione materiae da podnosi takav zahtev, tako da ovaj zahtev treba da odbaci, kao neprihvatljiv.”
34. Na kraju, Vlada navodi da “ako Ustavni sud utvrdi da je gore navedeni zahtev prihvatljiv, tada je predlog Vlade da se zahtev odbije na dve osnove: **prvo**: kao zahtev za jednu res judicata stvar (case KO118/16); **i drugo**: da je zahtev pokrenuo hipotetičko pitanje, prejudicirajući ponašanje države Kosova u budućnosti u vezi sa pravom na imovinu u svim drugim spornim slučajevima koji se povezuju sa primenom Zakona o Trepči, iako i dalje nema odluka pravosudnih kosovskih organa koje se zasnivaju na primeni Zakon o Trepči i njegovom sudskom tumačenju u konkretnim slučajevima.”

Odgovor Kosovske agencije za privatizaciju

35. KAP je obavestila Sud “da je tužena u celosti nadoknadila tužioca prema sporazumu/van sudskom poravnanju koji je postignut između strana 25. aprila 2014. godine, odnosno 19. februara 2015. godine.”
36. KAP je u nastavku objasnila “Tužilac B.B. nije povukao tužbu uprkos činjenici da je potpisao sporazum i primio naknadu za povredu na poslu, materijalnu i nematerijalnu štetu.”
37. U nastavku, KAP navodi “da je član 15 Zakona o Trepči propisao da se kreditne pretenzije u odnosu na društveno preduzeće Trepča dostavljene Kosovskoj agenciji za privatizaciju, na osnovu Zakona br. 04/L-035 o reorganizaciji pojedinih preduzeća i njihove imovine, izmenjen i dopunjeno dotičnim zakonom, tretiraju prema Zakonu o Kosovskoj agenciji za privatizaciju [...] Stav 3 ovog zakona ističe ‘Od stupanja na snagu ovog Zakona, sva prava i obaveze u vezi Trepče A.D tretiraće se u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima.’”
38. KAP, u nastavku, naglašava da “tužilac B.B. nije podneo kreditnu pretenziju KAP-u. Tužilac ima određene novčane pretenzije koje su predmet sudskog procesa neokončan meritornom odlukom. Ove pretenzije su podnete protiv

jednog entiteta (rudnici i flotacija Kišnica i Novo Brdo) koji nije ugašen niti likvidiran, već je pretrpeo pravnu transformaciju.”

39. KAP smatra “da je transformacija ovih jedinica zakonita i u skladu sa Ustavom Republike Kosova. Transformacija u A.D nekoliko jedinica je u interesu preduzeća i radnika.”

Dodatni odgovori i komentari relevantnog suda

40. Na pitanje Suda da li je i kako je doneta odluka pred Posebnom komorom Vrhovnog suda da se podnese zahtev, relevantni sud je odgovorio “*navedeni zahtev je potписан od strane dole navedenog sudije pojedinca u potrebnom sastavu za razmatranje predmeta C-II-14-0114, dakle, u ovom slučaju “Sud.”*
41. Relevantni sud argumentuje da svaki sastav (redovnog) suda, koji ima nadležnost da odlučuje o slučaju, može da podnese zahtev za incidentalnu kontrolu pred Ustavnim sudom. S tim u vezi, on ističe “*Posebna komora Vrhovnog suda je deo Vrhovnog suda. Shodno tome, sastavi Posebne komore su sastavi Vrhovnog suda. Kao što je slučaj u svakoj drugoj zemlji, svaka odluka doneta od strane sastava koji je propisan zakonom je odluka “Suda” i zato postoje zakonske odredbe u vezi sa sastavom Suda.*”
42. Pored toga, relevantni sud smatra “*da podnošenje zahteva Ustavnom суду i kasnija razmena memoranduma nisu upravni postupci. To je deo sudske funkcije suda koji podnosi zahtev. Dakle važe sve odredbe i garancije u sudskom postupku, samo nadležni sud može odlučiti, ne mogu se dozvoliti unutrašnja i spoljna uplitana od strane lica koja nisu sudija (e) odgovorni za predmet.*”
43. Relevantni sud navodi “*ako Ustavni sud bude sklon da smatra neprihvatljivim upućivanje čitavog zakona [...] Sud traži poništaj odredaba koje primaju sredstva DP Trepča ...*” U tom smislu, sudija potpisnik traži poništaj sledećih odredbi: člana 2 (2) i člana 6 (3); člana 5 (2) (3) (4) (5).
44. Relevantni sud naglašava “*kada je osoba vlasnik tužbe, ali pravnim intervencijama vrednost njegove tužbe postaje ekvivalenta sa nulom, on se vraća na vlasnika “nudum ius” pravo koje postoji formalno i bez ikakve vrednosti. Pošto je vrednost novčane tužbe ono što omogućava uživanje prava, to je zaštićeno EKLjP na osnovu člana 1 Protokola 1 i člana 14. EKLjP.*”
45. Na kraju, relevantni sud “[...] poziva Ustavni sud da u interesu tužioca u ovom predmetu, ali i uopšteno u javnom interesu, pokaže javnosti da pravda na Kosovu deluje nezavisno i ima prednost nad [političkoj] vlasti da reši nepravdu, sa odlučnim stavom u pogledu vrednosti ustava prema zakonodavstvu i politici na Kosovu. Prema tome, ovaj Sud predlaže da se zahtev proglaši prihvatljivim i naloži odgovarajuću naknadu.”

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

Relevantne ustavne odredbe:

Član 102. [Opšta načela sudskog sistema]

1. Sudsku vlast u Republici Kosovo sprovode sudovi.
2. Sudska vlast je jedinstvena, nezavisna, pravična, apolitična i nepristrasna, i obezbeđuje jednak pristup sudovima.

Član 46. [Zaštita imovina]

1. Garantuje se pravo na imovinu.
2. Korišćenje imovine je regulisano zakonom, u skladu sa javnim interesom.
3. Niko se ne može arbitralno lišiti lične imovine. Republika Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo mogu izvršiti eksproprijaciju imovine ako je ista u skladu sa zakonom, ako je neophodna ili adekvatna za postizanje javnih ciljeva ili podržavanje javnog interesa, a za koju se vrši neposredna adekvatna kompenzacija licu ili licima, imovina kojih se eksproprijuše.
4. O sporovima koje uzrokuje neko delo Republike Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo, a koji se smatraju eksproprijacijom, odlučuje nadležni sud.
5. Intelektualno pravo je zaštićeno zakonom.

Relevantne odredbe Zakona br. 04/L-033 o Specijalnoj komori Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju

Član 9. [Vođenje postupka od strane podveća ili sudije pojedinca]

1. Svako specijalno veće Specijalne komore može izdati nalog kojim dodeljuje jednom ili više svojih članova ili podveću u čijem sastavu su dvoje njegovih članova odgovornosti i ovlašćenja za vođenje bilo kojeg ili svih postupaka unutar predmetne nadležnosti. Presude i odluke koje donesi sudija pojedinac, odnosno podveće smatraju se odlukama specijalnog veće.

Relevantne odredbe Zakona br. 05/L-120 o Trepči

Član 2. [Delokrug]

1. Odredbe ovog zakona utvrđuju transformaciju poslovnih jedinica nabrojanih u stavu 2 ovog člana u Akcionarsko društvo Trepča AD.
2. Poslovne jedinice Trepče AD su:
  - 2.1. Rudnici sa flotacijom Trepča-Stari Trg (Fi 690/89);
  - 2.2. Rudnici sa flotacijom Kišnica i Novo Brdo (Fi 349/88);
  - 2.3. Rudnici sa flotacijom Kopaonik-Leposavić (Fi 804/89);

Član 5. [Mineralni resursi, prenos imovine, prava i ljudskih resursa]

- 2. Trepča AD istražuje i eksploratiše mineralne resurse na osnovu licence za istraživanje i eksploraciju izdate u skladu sa važećim propisima u Republici Kosovu.*
- 3. Sva prava, interesi i važeće licence za rad Društvenog preduzeća Trepča prenose se na Trepča AD.*
- 4. Svi radnici koji imaju redovni ugovor o radu u poslovnoj jedinici definisanoj ovim zakonom na dan stupanja na snagu ovog zakona nastavljaju radni odnos u odgovarajućoj poslovnoj jedinici.*
- 5. Trepča AD nasleđuje pravo valorizacije tehnoloških ostataka iz prošlosti i njihovo tretiranje u skladu sa standardima životne sredine i studije izvodljivosti.*

Član 6. [Statut]

- 3. Sredstva Trepče AD se sastoje od sredstava poslovnih jedinica utvrđenih ovim zakonom, a njihova vrednost se utvrđuje u statutu, na osnovu studije o izvodljivosti i standardnih metoda za vrednovanje.*

Član 14.

- 1. Ostala sredstva društvenog preduzeća „Trepča“, koja se ovim zakonom ne transformišu u Trepču AD, tretiraće se u skladu sa preporukama iz studije o izvodljivosti. Nebitna i neprofitabilna sredstva će ostati pod upravu KAP-a sa ciljem da se podvrgnu privatizaciji ili likvidaciji u skladu sa zakonom.*

POGLAVLJE VIII KREDITNE PRETENZIJE

Član 15.

- 1. Kreditne pretenzije u odnosu na društveno preduzeće Trepča dostavljene Kosovskoj agenciji za privatizaciju, na osnovu Zakona br. 04/L-035 o reorganizaciji pojedinih preduzeća i njihove imovine, izmenjen i dopunjen dotičnim zakonom, tretira se prema Zakonu o Kosovskoj agenciji za privatizaciju.*
- 2. Druge moguće kreditne pretenzije u odnosu na Društveno preduzeće Trepča, predstavljene do dana odlučivanja o likvidaciji aseta, na osnovu člana 14 ovog Zakona, tretiraju se prema Zakonu o Kosovskoj agenciji za privatizaciju.*
- 3. Od stupanja na snagu ovog Zakona, sva prava i obaveze u vezi Trepče A.D tretira će se u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima.*

Uporedno pravo

46. Sud primećuje da veliki broj evropskih zemalja predviđaju takozvani "pretpretresni postupak odlučivanja", gde redovni sud pokreće pitanje ustavnosti zakona pred Ustavnim sudom kada postoji sumnja da li su specifične odredbe zakonodavnog akta koje treba primeniti u konkretnom slučaju u skladu sa Ustavom. Ovaj postupak se različito naziva, dok je u terminologiji ustawne pravde na Kosovu poznat kao "incidentna ustawna kontrola."
47. Iz komparativne analize se može videti da su redovni sudovi u većini evropskih zemalja ovlašćeni da podnose zahtev pred ustawnim sudovima za ocenu ustavnosti pojedinih odredaba zakona (u nekim zemljama i drugih akata), koje treba da se direktno primene u konkretnom sudskom slučaju. Takvo ovlašćenje postoji i to u Albaniji, Armeniji, Belgiji, Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Republici Češkoj, Nemačkoj, Mađarskoj, Italiji, Makedoniji, Rumuniji, Sloveniji, Španiji i Turskoj. U nekim zemljama, kao što su Bugarska, Grčka i Letonija, samo su viši sudovi ovlašćeni da pokrenu incidentalnu kontrolu pred ustawnim sudovima.
48. Uporedna analiza ukazuje na sledeće zajedničke elemente incidentalne ustawne kontrole: prvo, treba da postoji konkretan slučaj na razmatranju pred redovnim sudovima; drugo, treba da postoji opravdana sumnja da relevantna zakonska odredba koja direktno treba da se primeni za rešavanje slučaja od strane redovnog suda može da bude u suprotnosti sa Ustavom; i treće, redovni sudovi treba da slede određeni postupak za podnošenje slučaja pred Ustavnim sudom.

Prihvatljivost zahteva

49. Sud prvo ispituje da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti, utvrđene u Ustavu i dalje precizirane u Zakonu i Poslovniku.
50. U tom smislu, Sud se prvo poziva na član 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuje:

"Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

(...)

8. Sudovi su ovlašćeni da, Vrhovnom sudu, podnesu slučajeve koji se tiču saglasnosti nekog zakona sa Ustavom, ako je ta saglasnost primećena tokom sudskog postupka i ako relevantni sud nije siguran u saglasnost spornog zakona sa Ustavom i samo ako odluka relevantnog suda zavisi od saglasnosti zakona."

51. Pored toga, Sud se poziva na članove 51, 52 i 53. Zakona, koji propisuju:

Član 51 [Tačnost podneska]

1. Podnesak podnešen u skladu sa članom 113, stav 8 Ustava, podnosi sud samo ukoliko se sporni zakon treba direktno primeniti u postupku koji je

deo predmeta razmatranja i samo ukoliko je zakonitost spornog zakona preduslov za donošenje odluke od strane suda.

2. Podnesak treba jasno da navede odredbe zakona za koje se smatra da nisu u saglasnosti sa Ustavom.

Član 52 [Postupak pred sudom]

Nakon podnošenja podneska u skladu sa Članom 113, paragraf 8 Ustava, postupak pred redovnim sudom se prekida do donošenja odluke Ustavnog suda.

Član 53 [Odluka]

Ustavni sud donosi odluku samo o saglasnosti zakonskih odredbi sa Ustavom, a ne o ostalim činjeničnim ili pravnim pitanjima koja se tiču spora koji se vodi u nekom redovnom sudu.

52. Sud se poziva i na pravila 75 i 76 Poslovnika, koja propisuju:

Pravilo 75. [Podnošenje podneska]

(1) Bilo koji sud Republike Kosovo može podneti podnesak Sudu na osnovu člana 113.8 Ustava, po službenoj dužnosti ili na zahtev jedne od strana u postupku.

(2) Podnesak treba da odredi zašto odluka Suda zavisi od saglasnosti zakona sa Ustavom. Dosije koji se razmatra pred Sudom treba priložiti podnesku.

(3) Bilo koji Sud Republike Kosovo može podneti podnesak za pokretanje postupka u skladu sa članom 113., stavom 8. Ustava bez obzira na to da li je neka od strana u postupku osporila ustavnost relevantne pravne odredbe.

Pravilo 76. [Obaveštenje]

Sud će, nakon podnošenja podneska, naređiti Sudu da prekine postupak koji je u toku, a koji se tiče relevantnog pitanja, dok god Sud ne doneše odluku ili presudu.

53. Sud podseća da, za razliku od mnogih drugih zemalja, u Republici Kosovo se praksa zahteva za razmatranje ustavnosti zakonskih normi od strane redovnih sudova ograničena u dva slučaja (odnosno, slučaj KO04/11 i KO59/14).
54. U ovom slučaju, da bi ocenio uslove prihvatljivosti, Sud prvo treba da ispita da li je relevantni sud ovlašćen da podnese takav zahtev.
55. U tom smislu, Sud podseća da je u svom rešenju o neprihvatljivosti u slučaju KO59/14, utvrdio da pravo redovnih sudova da podnesu zahtev za ocenu ustavnosti zakonskih normi proizilazi iz člana 113, stav 8, Ustava. Međutim, u

skladu sa ovim članom, ovlašćena strana je "sud", a ne "sudije" (vidi: Ustavni sud slučaj KO59/14, rešenje od 14. jula 2014. godine). Ovo stanovište je Sud obrazložio, pozivanjem na razliku koju čini Ustav i Zakon o sudovima između "sudova" i "sudija".

56. Međutim, Sud smatra da se okolnosti ovog slučaja suštinski razlikuju od onih u slučaju KO59/14. Dakle, u slučaju KO59/14 zahtev je podnet od strane predsedavajućeg sudske komore (Odeljenje za teška krivična dela), u slučaju u kojem je sud trebao da sudi u sudskom veću. Osim toga, u tom slučaju, predsednik relevantnog Osnovnog suda kome je pripadao navedeni sudija je obavestio Ustavni sud da unutar navedenog Osnovnog suda nije doneta nikakva odluka da se uputi slučaj incidentalne kontrole ustavnosti.
57. U konkretnom slučaju, relevantni sud sudi slučaj preko sudske komore pojedinca, u skladu sa članom 9. [Vođenje postupka od strane podveća ili sudske komore pojedinca] Zakona br. 04/L-033 o Specijalnoj komori Vrhovnog suda o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju, koji propisuje:

"1. Svako specijalno veće Specijalne komore može izdati nalog kojim dodeljuje jednom ili više svojih članova ili podveću u čijem sastavu su dvoje njegovih članova odgovornosti i ovlašćenja za vođenje bilo kojeg ili svih postupaka unutar predmetne nadležnosti. Presude i odluke koje donosi sudska komora pojedinac, odnosno podveće smatraju se odlukama specijalnog veća."
58. Sud podseća da je Specijalizovano veće delegirao predmet C-14-0114 sudske komore Werneru K. Kannenbergu da odluči kao sudska komora pojedinac u tom slučaju. Dakle, „(...) odluke koje donosi sudska komora pojedinac, (...) smatraju se odlukama specijalnog veća“, naime za svrhe člana 113, stav 8, Ustava koji ovlašćuje "sudove" da upute Ustavnom sudu pitanje ustavne saglasnosti zakona.
59. Sud smatra da u smislu člana 113, stav 8, Ustava, "sud" je svaki sudska komora pojedinac koji ima punu i kompletну jurisdikciju nadležnost da sudi meritum slučaja koji se nalazi na čekanju pred njim.
60. Dakle, uzimajući u obzir gore navedena objašnjenja, Sud smatra da je ovaj zahtev podnet od strane "suda" u smislu člana 113.8 Ustava.
61. Pored toga, Sud podseća na član 51. Zakona, koji propisuje:

"1. Podnesak podnešen u skladu sa člancem 113, stav 8 Ustava, podnosi sudske komore pojedinac samo ukoliko se sporni zakon treba direktno primeniti u postupku koji je deo predmeta razmatranja i samo ukoliko je zakonitost spornog zakona preduslov za donošenje odluke od strane sudske komore pojedinac."

"2. Podnesak treba jasno da navede odredbe zakona za koje se smatra da nisu u saglasnosti sa Ustavom."
62. Na osnovu gore navedenog, proizilazi da kako bi svaki zahtev podnet u skladu sa člancem 113, stav 8, Ustava bio prihvatljiv, mora da ispunji sledeće uslove:

- a) relevantni sud treba da ima slučaj na razmatranju;
  - b) osporeni zakon mora direktno da se primeni od strane relevantnog suda u slučaju koji se razmatra;
  - c) zakonitost osporenog zakona je preduslov za odluku o slučaju koji se razmatra; i
  - d) relevantni sud mora precizirati koje se odredbe osporenog zakona smatraju nekompatibilnim sa Ustavom.
63. Sud primećuje da je kao osnovni uslov, izričito propisan u Zakonu i Poslovniku o radu, za prihvatljivost zahteva za incidentalnu kontrolu ustavnosti, postojanje takozvanog direktnog "elementa povezanosti" između odredaba osporenog zakona i predmetne stvari koja treba da se presudi pred redovnim sudovima.
64. Sud smatra da "direktna primena" konkretnе norme znači da ishod odluke od strane relevantnog suda zavisi od direktne primene osporene norme.
65. Sud primećuje da se ovo tumačenje zasniva na praksi drugih zemalja. Na primer, Savezni Ustavni sud Nemačke naglašava element povezivanja između osporene norme i konkretnog slučaja, i opravdava "da je sud proglasio neustavnim osporene odredbe odbila bi se tužba, dok ako bi se te odredbe proglasile kao ustavne dovelo bi do usvajanja tužbe" (vidi: odluku Saveznog Ustavnog suda Nemačke 2 BvL 12, 13, 14, 15/56 6. novembra 1957. godine).
66. Na isti način, Ustavni sud Albanije tvrdi da „*podnositelj mora da formira mišljenje da će se zakon koji on smatra neustavnim primeniti za rešenje slučaja. U suprotnom, ako podnositelj smatra da zakon ne može da primeni da bi rešio slučaj, iako je, prema njegovim rečima, neustavan, tada mora da nastavi sa suđenjem slučaja ....*“ (vidi: Ustavni sud Republika Albanija-odluka V-30/10 od 17. juna 2010. godine i odluka br. 13, od 4. maja 2009. godine)."
67. Sud primećuje da su u ovom slučaju postupci pred redovnim sudom (Specijalizovanim većem) pokrenuti po "tužbi za naknadu štete" za štetu nastalu na radnom mestu. S druge strane, relevantni sud ističe da se "navedena tužba odnosi na poslovne jedinice rudnika Kišnica i Novo Brdo (naveden u članu 2, stav 2, tačka 2), i da je stoga validnost Zakona relevantna za ishod predmeta kako za nasleđe/pravni identitet tuženog, tako i za pitanje da li je tužilac po zakonu predmet neustavne eksproprijacije bez naknade."
68. Nakon razmatranja argumenata podnosioca zahteva i spisa predmeta, Sud opaža da nijedna od odredbi Zakona o Trepči ne treba da se direktno primene u postupku odlučivanja merituma slučaja pred relevantnim sudom. Zakon o Trepči sam po sebi ne reguliše rešenje sporova u vezi sa pretenzijama poverilaca prema Trepči. Štaviše, Zakon o Trepči izričito predviđa u članu 15 da postoje dva druga zakona koji se direktno primenjuju na sve kreditne pretenzije, odnosno Zakon o Kosovskoj agenciji za privatizaciju i Zakon o javnim preduzećima.
69. Sud primećuje da se suština zahteva nalazi u argumentu da Zakon o Trepči čini neizvršnom pretenziju kreditora i, shodno tome, hipotetičkom. Ovim

argumentom se pretpostavlja da stupanjem na snagu Zakona o Trepči čini neefikasnim svako pravno sredstvo koje će tužilac u svojstvu potencijalnog kreditora moći da sledi, čineći neefektivnom svaku priliku da dobije adekvatan sudski tretman svog zahteva.

70. Pored toga, Sud primećuje da relevantni sud predviđa, *apriori*, ishod sudskog postupka, dok naglašava da “*zasnivajući se na dosadašnjim rezultatima razmatranja slučaja, prema preliminarnim ocenama suda, najverovatnije će tužba rezultirati barem delimično uspešnom.*”
71. Sud naglašava da nije u delokrugu njegove nadležnosti da izvrši ustavno tumačenje relevantnih zakonskih odredaba, s obzirom na hipotetička predviđanja u vezi sa načinom kako redovni sudovi mogu da ih primene u budućnosti.
72. Pored toga, Sud primećuje da, u suštini, relevantni sud tvrdi neustavnost čitavog Zakona o Trepči - ne samo njegovih relevantnih odredaba i to argumentujući da ovaj zakon krši prava svih potencijalnih kreditora prema DP Trepča.
73. Shodno tome, relevantni sud ne razrađuje koje odredbe Zakona o Trepči smatra neustavnim. On samo pominje neke od članova Zakona o Trepči, tražeći njihovu ocenu ustavnosti kao alternativno rešenje, odnosno “*ako Sud bude sklon da proglaši neprihvatljivim referiranje čitavog zakona.*”
74. Sud smatra da samo usputno pominjanje nekoliko članova osporenog zakona ne podrazumeva da su oni jasno navedeni, kao što je propisano članom 51 (2) Zakona. Shodno tome, to nije u skladu sa zahtevom za opravdanje nesigurnosti u vezi sa ustavnom saglasnošću pojedinih članova zakona.
75. Sud podseća da, u skladu sa članom 113.8 Ustava, incidentalna kontrola ustavnosti je postupak ocene ustavnosti konkretnih normi/određenih odredaba zakona i nije postupak apstraktne kontrole ustavnosti. Ustav Republike Kosova ne priznaje redovnim sudovima ovlašćenje da podnesu zahtev za apstraktну kontrolu zakonskih akata.
76. Pored toga, Sud podseća na svoje rešenje o neprihvatljivosti od 31. oktobra 2016. godine u slučaju KO118/16, gde je Sud ocenio *in abstracto* ustavnost Zakona o Trepči.
77. U zaključku, Sud smatra da zahtev ne potkrepljuje argument da se odredbe osporenog zakona direktno primenjuju u postupku koji se sprovodi pred relevantnim sudom i ne precizira dovoljno koje odredbe zakona smatra da su nekompatibilne sa Ustavom i zašto su nekompatibilne.
78. Stoga, Sud utvrđuje da relevantni sud nije potkreplio svoje tvrdnje i stoga je zahtev neprihvatljiv.

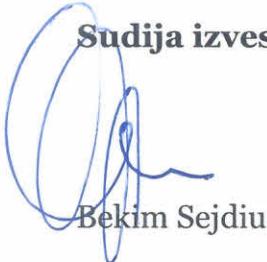
IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.8 Ustava, članovima 51, 52 i 53. Zakona i pravilima 36 (2) (d) i 75 Poslovnika, 27. marta 2017. godine, jednoglasno:

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI OVU odluku stranama;;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20 (4) Zakona, i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Bekim Sejdiu

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi